

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА „АРСЕНАЛ“ АД, ЕИК 833067612 ПРЕЗ 2019 г.

ПРАВЕН СТАТУТ

“Арсенал” АД е акционерно дружество, регистрирано в Старозагорски окръжен съд по фирмено дело № 1203/1992 г.

Седалището и адресът на управление на “Арсенал” АД е гр. Казанлък, бул. “Розова долина” № 100, тел. 0431 6 33 22.

“Арсенал” АД не е публично дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Дружеството няма разкрити и регистрирани клонове в страната или чужбина.

В съответствие с чл. 19, ал. 5 от Закон за счетоводството, дружеството се класифицира в групата на „големи предприятия“.

СОБСТВЕНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ

Разпределението на акционерния капитал на дружеството, е както следва:

	<u>31.12.2019 г.</u>	<u>31.12.2018 г.</u>
Акционерен капитал (BGN'000)	2 225 224	2 225 224
Брой акции (номинал 1 лев)	2 225 224	2 225 224
Общ брой на регистрираните акционери	126	136
в т.ч. „Арсенал 2000“ АД брой акции	2 220 456	2 219 085
% на участие	99.79%	99.77%
Общ брой акции притежавани от 135 физически лица	4 768	5 129
% на участие на физическите лица	0.21%	0.23%
Акционери притежаващи акции над 5% към 31.12.2019 г.	Брой акции	% от капита.
„Арсенал 2000“ АД	2 220 456	99.79%

Дружеството е с едностепенна система на управление и се управлява от Съвет на директорите в състав:

- ☐ Янко Димитров Костадинов – Председател на СД и членове:
- ☐ Николай Христов Ибушев
- ☐ Добрин Цветанов Драгнев
- ☐ Станил Михалев Станилов
- ☐ Христо Николаев Ибушев

Дружеството се представлява от Изпълнителния директор Николай Христов Ибушев.

ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Предметът на дейност на дружеството съгласно Чл. 5 от Устава е: производство и търговия в страната и зад граница на технологично оборудване, свръхтвърди материали и инструменти, универсална и специална екипировка, пружини, ловни материали, химически продукти, специална продукция, предприемаческа и строителна дейност, придобиване и управление на акции и дялови участия и предприятия; селскостопанско производство и преработка на селскостопанска продукция; инженеринг, маркетинг и мениджмънт; бартерни и реекспортни операции; търговия с недвижими имоти; отдаване под наем на материални активи; програмна, рекламна и импресарска дейност, консултантска и комисионна дейност, спедиторска дейност, превоз на пътници, стоки и товари в страната и чужбина, хотелиерство и ресторантьорство, сделки с интелектуална собственост, производство и продажба на студени и топли закуски, лизинг, дърводобив и дървообработване, шивашки услуги, търговия и дистрибуторска дейност в страната и чужбина с петролни продукти, тютюни и тютюневи изделия, производство и търговия в страната и чужбина със спиртни напитки, стоков и метрологичен контрол, измерване елементите на условията на труд, покупка на ценни книжа за собствени нужди и с цел препродажба в страната и чужбина, охранителна дейност, търговско и митническо представителство и посредничество, счетоводни и одиторски услуги, търговия и отдаване под наем на леки, лекотоварни, товарни и пътнически автобуси, брокерски услуги, информационна и издателска дейност, организация на търговски изложения, панаири, семинари и конференции, обучение, квалификация и преквалификация на кадри и всички видове дейности и услуги, незабранени от Закона.

Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството за периода 2018-2019 г., са представени в таблицата по-долу:

<u>Показател</u>	<u>2019 г.</u>	<u>2018 г.</u>
БВП в млн. лева	85 527	77 214
Реален растеж на БВП	3,7%	3,1%
Инфлация в края на годината	2,5%	2,8%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1,74700	1,65745
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1,74099	1,70815
Основен лихвен процент в края на годината	0.00	0,00
Безработица (в края на годината)	4,1%	5,1%

** Данните за към декември 2019 г.*

(по предварителни данни за БВП до 3-то тримесечие на 2019 г., публикувани в началото на януари 2019 г.)

Източник: НСИ, БНБ

През стопанската 2019 година Съвета на директорите е провел дванадесет редовни заседания надлежно описани в протоколи.

Общия размер на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите е в размер на 240 хил. лева

От съвета на директорите участие в управлението на други дружества имат:

Николай Христов Ибушев – Председател на СД на «Арсенал 2000».

Станил Михалев Станилов – Член на СД на «Арсенал 2000» АД.

Христо Николаев Ибушев – Член на СД на «Арсенал 2000» АД, «Соул Нест» ООД, «Апиро» ЕООД, «Одасио» ЕООД, «Делабар» ООД, «Бекасо 2017» ООД, «Ай Ви Ентъртейнмънт» ООД.

Добрин Цветанов Драгнев – Управител на «Арсенал Трейдинг» ЕООД и «Балканроз трейдинг» ЕООД

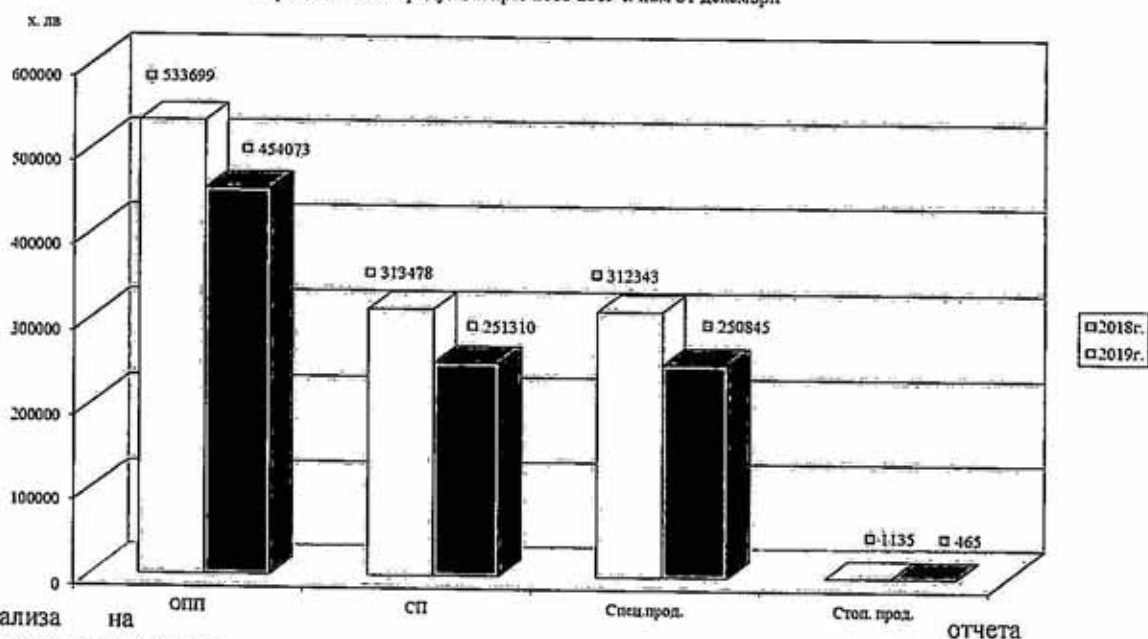
Няма промяна в регистрирания капитал на дружеството през 2019 г.

Членовете на Съвета на директорите не са придобивали акции от капитала на «Арсенал» АД през 2019 г.

ПРОИЗВОДСТВО

Завод	Показател	Отчет за съотв. период 2018 г.	Отчет за периода 2019 г.	Ръст % к.4/к.3
1	2	3	4	5
1	ОПП	104 679	73 331	-30
	СП	93 847	60 218	-36
2	ОПП	108 721	108 989	0
	СП	105 904	106 692	1
3	ОПП	96 281	89 956	-7
	СП	55 819	64 115	15
4	ОПП	117 551	95 369	-19
	СП	57 572	19 829	-66
5	ОПП	94 824	74 921	-21
	СП	28	28	0
6	ОПП	11 643	11 507	-1
	СП	308	428	39
Вс.	ОПП	533 699	454 073	-15
	СП	313 478	251 310	-20

ГРАФИКА
за произведената продукция през 2018-2019 г. към 31 декември

Анализа на производство показва:

- намаление обема на ОПП и СП в дружеството, съответно с 14% и 16%;
- запазване обемите за производство в завод 2 и завод 6;
- несъществено намаление на обемите за производство в завод 3;
- съществено намаление обема на производство в завод 1, 4 и 5.

ТРУДОВИ РЕСУРСИ И РАБОТНА ЗАПЛАТА

	Ръководители	Специалисти	Техници и др. приложни специалисти	Помощен административен персонал	Персонал мет с услуги по населението, търговията и охрана	Квалиф. р-ци и сродни на тях занаятчии	Машинни оператори и монтажници	Професии не изискващи специална квалификация	АРСЕНАЛ
Средства	10 718 085	8 189 318	6 984 589	2 925 352	2 857 996	62 127 765	25 487 711	3 075 335	122366151
Персонал	348	469	421	262	263	4839	2010	312	8926
СРЗ	2567	1455	1383	930	906	1070	1057	821	1142

СПРАВКА ЗА ФРЗ

ФРЗ	Ръководители	Специалисти	Техници и др. приложни специалисти	Помощен административен персонал	Персонал мет с услуги по населението, търговията и охрана	Квалиф. р-ци и сродни на тях занаятчии	Машинни оператори и монтажници	Професии не изискващи специална квалификация	АРСЕНАЛ
2019 г.	10 718 085	8 189 318	6 984 589	2 925 352	2 857 996	62 127 765	25 487 711	3 075 335	122 366 151
2018 г.	10 498 975	8 012 301	6 999 406	2 884 943	2 774 915	71 311 446	27 742 700	3 214 418	133 439 104
Съотношение	102	102	100	101	103	87	92	96	92

СПРАВКА ЗА СРЗ

СРЗ	Ръководители	Специалисти	Техници и др. приложни специалисти	Помощен административен персонал	Персонал мет с услуги по населението, търговията и охрана	Квалиф. р-ци и сродни на тях занаятчии	Машинни оператори и монтажници	Професии не изискващи специална квалификация	АРСЕНАЛ
2019 г.	2567	1455	1383	930	906	1070	1057	821	1142
2018 г.	2514	1433	1372	925	873	1107	1054	824	1152
Съотношение	102	102	101	101	104	97	100	100	99

СПРАВКА ЗА ПЕРСОНАЛА

ППП	Ръководители	Специалисти	Техници и др. приложни специалисти	Помощен административен персонал	Персонал мет с услуги по населението, търговията и охрана	Квалиф. р-ци и сродни на тях занаятчии	Машинни оператори и монтажници	Професии не изискващи специална квалификация	АРСЕНАЛ
Ср. сп. 2019 г.	348	469	421	262	263	4839	2010	312	8926
Ср. сп. 2018 г.	348	466	425	260	265	5369	2193	325	9651
Съотношение	100	101	99	101	99	90	92	96	92

През 2019 година списъчният състав на дружеството е бил 8861 човека, и спрямо 2018 г. е намалял с 591 човека. През същата 2019 година средносписъчният състав е бил 8926 човека и спрямо 2018 година е намалял с 725 човека.

Разпределението на персонала по категории:

-Ръководители – 348 човека, без промяна спрямо предходната година, но нарастване на относителния дял на 5,25%;

-Техници и приложни специалисти – 421 човека, т. е. намаление с 2 човека, относителния дял нараства на 2,94%;

-Квалифицирани работници – 4839 човека, същите намалят с 530 човека, намаля и относителния им дял на 54,21%;

-Машинни оператори и монтажници – 2010 човека и спрямо предходната година намалят с 183 човека, относителният им дял е 22,52%;

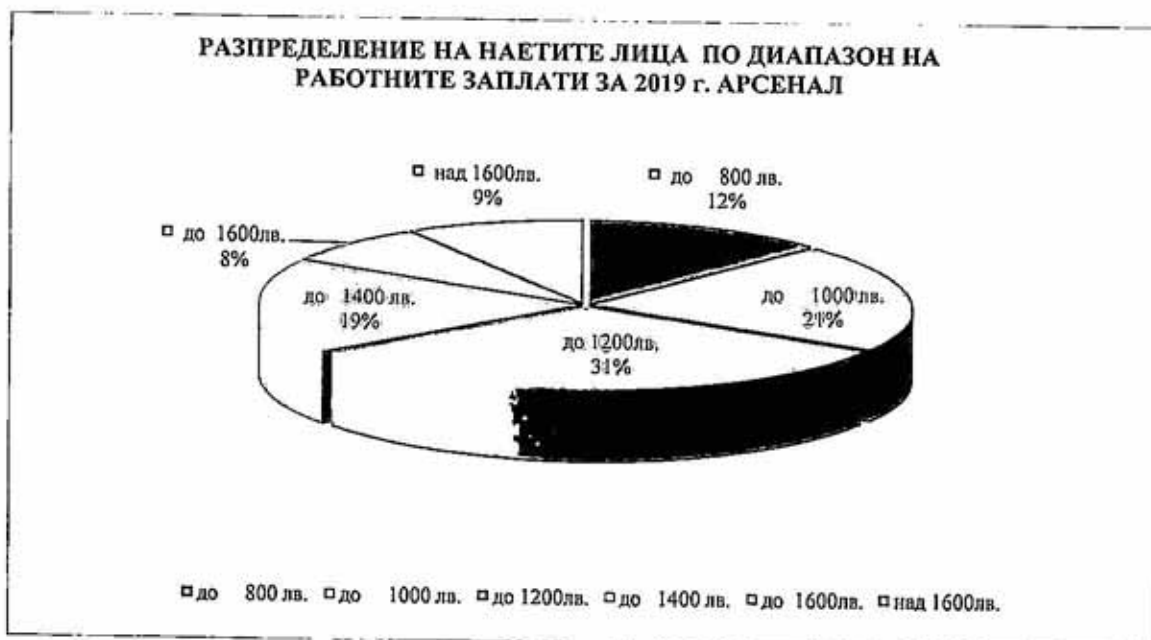
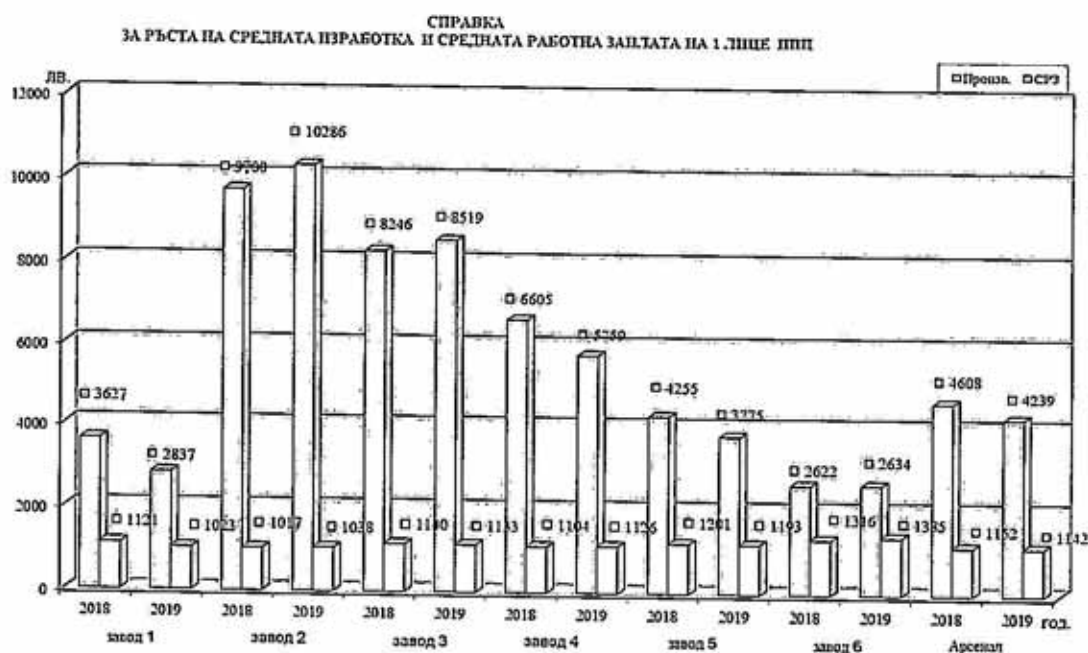
-Професии не изискващи специална квалификация – 312 човека, намаление с 13 човека и относителен дял – 3,50%.

Анализа показва, че дялът на работниците на повременна система на заплащане е 23,25% спрямо предходната година е нарастнал с 1,6%.

Работна заплата

Средната месечна работна заплата в дружеството през 2019 година е била 1142 лв. и спрямо предходната година бележи спад от 10 лева, т. е. 0,96%. Намалението е основно при квалифицираните работници – 3,46%. Основна причина за това намаление е намален обем на работа и запазване на повече от необходимия персонал.

От анализа на съотношението между средна изработка и средна РЗ става видно, че средната РЗ изпреварва нарастването на средната изработка с 0,07%, което се отразява негативно върху себестойността и рентабилността на произведената продукция.

От графиката е видно, че 12% от персонала получава средно месечни заплати до 800 лв., 21% от 800 до 1000 лв., 31% от 1000 до 1200 лв., 19% от 1200 до 1400 лв., 8% от 1400 до 1600 лв. и 9% над 1600 лв.

43

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Научно-техническото развитие е водещ приоритет в дейността на дружеството. Ръководството има за цел бързо да реагира на пазарните изисквания и потребности като провежда своя политика в иновативната дейност с разработване, усвояване и реализиране на пазара на нови и модернизирани продукти, отговарящи на споразуменията на НАТО, съобразно съвременните изисквания на пазара и потребителя.

Неразделна част от дейността на дружеството във връзка с реализиране на посочените по горе задачи е Плана за продуктово и технологично обновление.

За 2019 г. в него бяха включени 125 иновативни проекта. През годината в отговор на пазарни търсения бяха допълнени още 10 теми. През 2019 г. 19 разработки са приключени с положителен резултат. По останалите продължава работата и през 2020 г.

През 2019 г. Дружеството с успех представи своя продукция на редица световни изложения на военна техника и специална продукция:

SHIELDAFRICA - Кот д'Ивоар, 21-25 февруари;

IDEX – OAE, 17-22 февруари;

IQDEX 2019 – Ирак, 03-06 март;

IWA OUTDOOR - Германия, 08-11 март;

LAAD D&S – Бразилия, 02-05 април;

IDEF – Турция, 30 април-03 май;

STIDEF – Перу, 16-19 май;

DSE – Виетнам, 02-04 октомври;

D&S – Тайланд, 18-21 ноември;

DSEI – Япония, 18-21 ноември;

MILIPOL – Франция, 18-22 ноември;

EXPODEFENSA – Колумбия, 02-04 декември и други.

През 2019 г. от Патентно ведомство на Р. България на Дружеството са издадени следните защитни документи: патенти за изобретения – 2 бр., свидетелства за регистрирана търговска марка – 6 бр. Към Патентно ведомство са подадени: заявки за изобретения -1 бр. и заявки за регистрация на търговска марка -2 бр.

ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Годишният финансов отчет на дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, в сила от 01.01.2009 г., одобрени от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети от Комисията на Европейския съюз.

Дружеството изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското търговско и счетоводно законодателство и в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти (МСС).

Финансовият отчет е изготвен при спазване на основните счетоводни принципи: "действащо предприятие" и "текущо начисляване".

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2019 г. за предприятията в Република България, са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството относно принципите, правилата и критериите свързани с отчитането на лизинговите договори.

Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания:

- МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Този стандарт внася промени в концепцията на отчитане и представяне на лизинга при лизингополучателите. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване, представяне и оповестяване на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки при лизингополучателя. Стандартът заменя действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17 и свързаните с него тълкувания. а) При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца. Признава се актив под формата на „право на ползване“, който се амортизира за периода на договора, и респективно, се отчита финансов пасив за задължението по тези договори.

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

За периода, приключващ на 31 декември 2019 година

Всички суми са в хиляди български лева

	Период, приключващ на 31.12.2019 г.	Период, приключващ на 31.12.2018 г.
I. Приходи от оперативна дейност		
1. Приходи от договори с клиенти	522 962	537 914
2. Финансирания	430 174	397 575
3. Изменения на запасите от продукция и НП	6	626
4. Придобиване на ДМА по стопански начин	80 464	124 013
5. Други доходи	2 626	3 124
	9 692	12 576
II. Разходи по икономически елементи в т.ч.:		
1. Разходи за материали	(408 068)	(426 070)
2. Разходи за външни услуги	(125 735)	(159 163)
3. Разходи за персонала	(75 845)	(57 723)
4. Разходи за амортизация	(161 268)	(175 533)
5. Провизии за задължения	(30 078)	(16 443)
6. Други разходи	(3 624)	(4 485)
	(11 518)	(12 723)
III. Балансова стойност на продадените активи	(17 053)	(9 181)
IV. Резултат от оперативна дейност (I.+II.+III.)	97 841	102 663
V. Нетен резултат от промяна на валутни курсове	724	2 025
VI. Разходи/приходи от лихви	(621)	14
VII. Други финансови разходи/приходи	(1 701)	(1 030)
VIII. Счетоводна печалба/загуба преди данъци	96 243	103 672
IX. Разходи за данъци	(9 777)	(10 447)
- текущи корпоративни данъци	(9 645)	(10 203)
- отсрочени корпоративни данъци	(132)	(244)
Нетна печалба/загуба	86 466	93 225
XI. Друг всеобхватен доход		
XII. Общ всеобхватен доход:	86 466	93 225

През 2019 година дружеството е намалило приходите от оперативна дейност с 2,86%. Намалението на разходите е с 4,41%, като намалението на разходите за материали е с 26,59%. Финансовия резултат от оперативна дейност е печалба в размер на 97 841 хил. лв. и спрямо предходната година е намалял с 7,72%. Нетната печалба е в размер от 86 466 хил. лв и спрямо предходната година е намаляла с 7,82%. Рентабилността от оперативна дейност е 22,74%, а нетната рентабилност е 20,10%.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Към 31 декември 2019 година

Всички суми са в хиляди български лева

	Период, приключващ на 31.12.2019 г.	Период, приключващ на 31.12.2018 г.
АКТИВИ		
Нетекущи активи		
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	107 006	109 051
Нематериални активи	438	552
Съучастия	10	10
Дългосрочни вземания	513	213
Активи с право на ползване	25 886	
Активи по отсрочени данъци	3 426	3 558
	137 279	113 384
Текущи активи		
Материални запаси	584 257	496 156
Търговски и други вземания	17 865	31 516
Данъци за възстановяване	8 189	9 673
Парични средства и парични еквиваленти	63 674	68 808
	673 985	606 153
Общо активи	811 264	719 537
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		
Капитал и резерви		
Регистриран капитал	2 225	2 225
Резерви и допълнителен капитал	575 717	482 492
Натрупана печалба (загуба)	86 466	93 225
	664 408	577 942
Нетекущи пасиви		
Пасиви по оперативен лизинг	13 284	
Провизии	1 760	1 603
	15 044	1 603
Текущи пасиви		
Пасиви по оперативен лизинг	12 856	
Търговски задължения	93 824	112 408
Задължения към персонала и социално осигуряване	20 450	23 106
Данъчни задължения	3 645	3 257
Други задължения	1 011	1 189
	131 786	139 960
Общо пасиви	146 830	141 563
Приходи за бъдещи периоди	26	32
Общо капитал и пасиви	811 264	719 537

Сумата на активите и пасивите отразени в отчета за финансовото състояние към 31.12.2019 г. е в размер на 811264 хил. лв и спрямо предходната 2018 г. е нараснала с 12,75%.

Към същата дата стойността на собствения капитал е 664408 хил. лв. Нарастването на чистата стойност спрямо регистрирания капитал и законовите резерви позволява възможност за инвестиции и разпределяне на дивидент между акционерите. Нарастването на материалните запаси спрямо 2018 г. влошава общата ликвидност на дружеството, и намаля размера на необходимия паричен ресурс за осъществяване текущата дейност на дружеството.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

За периода, приключващ на 31 декември 2019 година

Всички суми са в хиляди български лева

	Периода, приключващ на 31.12.2019 г.	Периода, приключващ на 31.12.2018 г.
А Парични потоци от оперативна дейност		
1.Парични постъпления от клиенти	444 206	380 531
2.Парични плащания на доставчици	(288 795)	(268 962)
3.Парични плащания по възнаграждения	(166 246)	(173 729)
4.Парични потоци от положителни и отрицателни курсови разлики (нетни)	1 196	1 784
5.Платени данъци	(11 500)	(11 680)
6.Възстановени данъци и осигуровки	28 100	17 217
7.Други постъпления/плащания (нетни)	(430)	(459)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	<u>6 531</u>	<u>(55 298)</u>
Б Парични потоци от инвестиционна дейност		
1.Постъпления от продажба на имоти, машини и др.	100	156
2.Плащания за закупуване на имоти, машини и др.	(11 765)	(19 778)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	<u>(11 665)</u>	<u>(19 622)</u>
В Парични потоци от финансова дейност		
1.Дългосрочни банкови заеми – нетен поток		
2.Краткосрочни банкови заеми – нетен поток		
3.Нетен паричен поток от лихви		
4.Други парични потоци от финансова дейност (нетни)		
Нетен паричен поток от финансова дейност		
Изменение на паричните средства през периода (нетно)	<u>(5 134)</u>	<u>(74 920)</u>
Парични средства на 1 януари	68 808	143 728
Парични средства на 31 декември	<u>63 674</u>	<u>68 808</u>

Отчета за паричните потоци е изготвен по прекия метод.

През 2019 година дружеството формира отрицателен нетен паричен поток в размер на 5134 хил. лв. Наличните парични средства намалят възможностите за текущо разплащане с доставчици, банки и др. контрагенти и за финансиране текущата дейност на дружеството.

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

За периода, приключващ на 31 декември 2019 година

Всички суми са в хиляди български лева

	Основен капитал	Законов и резерви	Други резерви	Преоценъчен резерв	Натрупана печалба (загуба)	Общо
Баланс към 31 декември 2017 г.	2 225	208 001	151 888		122 603	484 717
Ефект от промените в счетоводната политика						
Покриване на загуба						
Нетна печалба за периода					93 225	93 225
Друг всеобхватен доход						
Разпределение на печалбата		122 603			(122 603)	
Дивиденди						
Други изменения в собствения капитал						
Баланс към 31 декември 2018 г.	2 225	330 604	151 888		93 225	577 942
Ефект от промените в счетоводната политика						
Покриване на загуба						
Нетна печалба за периода					86 466	86 466
Друг всеобхватен доход						
Разпределение на печалбата		93 225			(93 225)	
Дивиденди						
Други изменения в собствения капитал						
Баланс към 31 декември 2019 г.	2 225	423 829	151 888		86 466	664 408

През 2019 г. собствения капитал е нараснал спрямо предходната 2018 г. с 14,96%. Нетната печалба е 86466 хил. лв и представлява 16,13% от Собствения капитал. Нетните активи на дружеството са достатъчни да покрият задълженията към кредиторите. Дружеството има добър коефициент на бавна ликвидност и достатъчен такъв за незабавна или бърза ликвидност. Текущите активи превишават текущите пасиви със 542199 хил. лв. Реализираната Нетната печалба е предпоставка и възможност за добро инвестиционно финансиране.

ПОЛИТИКА И ПРОЦЕДУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Целите на ръководството на дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие, така че да може да предоставя възвръщаемост на капитала на акционерите;
- да осигури добра рентабилност на акционерите, като определя адекватно цената на продуктите и услугите си, както и инвестиционните си проекти в съответствие с нивото на различните видове риск.

Дружеството управлява структурата на капитала и извършва необходимите корекции в нея, в съответствие с промените в икономическата обстановка и характеристиките на риска на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, дружеството се придържа към общоприетите за отрасъла норми на съотношение нетен дълг към капитал. Нетният дълг се изчислява като общ дълг минус парите и паричните еквиваленти.

През 2019 година стратегията на дружеството е да поддържа съотношението дълг към капитал на такова ниво, което да гарантира достъп до финансиране на разумна цена.

Съотношението нетен дълг към капитал съответно към 31 декември 2019 г. и 2018 г., е както следва:

	Към 31.12.2019 г.	Към 31.12.2018 г.
Общ дълг	146 830	141 563
Пари и парични еквиваленти	(63 674)	(68 808)
Нетен дълг	83 156	72 755
Общо собствен капитал	664 408	577 942
Общо собствен капитал и нетен дълг	747 564	650 697
Нетен дълг към капитал	0,13	0,13

ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Най-значимите финансови рискове, на които е изложено дружеството, са изброени по-долу.

Валутен риск

По-голямата част от сделките на дружеството се осъществяват в български лева и евро, чийто курс е фиксиран към курса на лева. Чуждестранните трансакции, деноминирани в щатски долари, излагат дружеството на валутен риск, но те са сведени до минимум през 2019 г. За да сведе до минимум риска от промяна на валутния курс, дружеството премина от доларови в еврови цени към основните си контрагенти.

Лихвен риск

Политиката на дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск. Към 31 декември 2019 година дружеството няма банкови заеми (текущи и нетекущи), (за 2018 г. – няма банкови заеми).

Ценови риск

С цел управление на ценовия риск, дружеството заявява доставката на необходимите материали предварително и по тримесечия, договаря цените на тези услуги, за които това е възможно и съответно сключва договори за цялата финансова година.

Кредитен риск

Излагането на дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на търговските и кредитни вземания. Същите са представени в баланса в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по рискови вземания.

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Неговата политика е, че отсрочени плащания се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на кредитните условия. За останалата част от клиентите, продажбите се извършват след получаване на плащането или при условията на акредитивно плащане.

Ликвиден риск

Дружеството провежда консервативна политика по управление на ликвидността като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и изходящите парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Потребностите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди – ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози, а в дългосрочен план – за периоди от 180 и 360 дни.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към края на отчетния период. Котирани пазарни цени или котировки на дилъри за подобни инструменти се използват за дългосрочни дългове.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в Отчета за финансовото състояние по пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са повече инвестициите в дъщерни и асоциирани (и в други дружества), за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което те са представени по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства, представените в Отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

ПАЗАРЕН РИСК

Анализът на приходите от продажби показва концентрация на продажбите и печалбата в ограничени географски сегменти и клиенти.

ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

Въз основа на данните отразени в приложенията към Годишния финансов отчет на дружеството е извършен финансов анализ по следните показатели:

Показатели за рентабилност

№	Показател	Коефициент 2019 г.	Коефициент 2018 г.	% 2019 г.	% 2018 г.
1	Рентабилност от приходите от продажби	0,2188	0,2527	21,88	25,27
2	Рентабилност на собствения капитал	0,1448	0,1793	14,48	17,93

Показателите за рентабилност на дружеството за 2019 г. са положителни величини, тъй като финансовия резултат е положителна величина и показват степента на рентабилност на дейността на дружеството.

Рентабилността на продажбите на дружеството през отчетния период е намаляла спрямо предходния отчетен период с 3,39%, т. е нормата на печалбата от продажбите на дружеството за 2019 г. е намалена незначително. Рентабилността на собствения капитал показва съотношението между финансовия резултат и собствения капитал на дружеството. През отчетния период показателят на рентабилност на собствения капитал бележи намаление спрямо предходния период с 3,45%.

Показатели за ефективност

№	Ефективност на:	Коефициент 2019 г.	Коефициент 2018 г.	% 2019 г.	% 2018 г.
1	Разходите	1,2815	1,2625	128,15	126,25
2	Приходите	0,7803	0,7920	78,03	79,20

От показателите за ефективност е видно, че за всеки 100 лв. приходи, дружеството е извършило 78,03 лв. разходи и обратно за всеки 100 лв. разходи, дружеството отчита приходи в размер на 128,15 лв.

Показатели за ликвидност

№	Коефициент на:	Коефициент 2019 г.	Коефициент 2018 г.	% 2019 г.	% 2018 г.
1	Обща ликвидност	5,1142	4,3309	511,42	433,09
2	Бърза ликвидност	0,6898	0,7189	68,08	71,89
3	Абсолютна ликвидност	0,4831	0,4916	48,31	49,16

Общата ликвидност на дружеството бележи подобрене през текущия период, главно поради увеличен размер на текущите активи и получени аванси. Влошават се бързата и абсолютната ликвидност. Коефициентите показват, че дружеството е в състояние само да финансира текущата си дейност във всеки един момент.

Показатели за финансова автономност

№	Коефициент на:	Коефициент 2019 г.	Коефициент 2018 г.	% 2019 г.	% 2018 г.
1	Финансова автономност	4,5250	4,0825	452,50	408,25
2	Коефициент на задлъжнялост	0,2209	0,2449	92,99	24,21

Финансовата автономност е количествена характеристика за степента на финансова независимост на предприятието от кредиторите. От показателя за автономност е видно, че дружеството е в състояние да обезпечи над четири пъти размера на задълженията си. От показателя за финансова автономност е видно, че дружеството е в състояние да гарантира разплащането с кредитори при извършване на дейността си.

Показателите за задлъжнялост показват степента на зависимост на дружеството от кредитори, като през отчетния период задлъжнялостта на дружеството към кредитори намаля.

Стойността на показателите показват сравнително голяма независимост на дружеството от кредиторите си. Тенденцията е за нарастване на финансовата автономност на дружеството.

Показатели за обрщаемост

Времетраене на един оборот	Брой обороти	Заетост на материалните запаси
478 дни	0,75	1,33

Показателите за обрщаемост показват влошаване спрямо предходната година. Влошаването се дължи на значителното завишение на средната наличност на материалните запаси и намаляне на нетните приходи.

Дружеството извършва един оборот за 1,33 години, което показва голямо свръхзапасяване, и тази тенденция нараства с всяка следваща година. Това може да доведе до влошаване на бързата и незабавна ликвидност и невъзможност за разплащане с контрагенти.

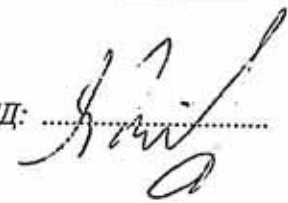
БИЗНЕС ПЛАН ПО ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Предложения Бизнес план е разработен на база сключените към момента търговски договори и очакваните такива до края на годината.

Очакваният финансов резултат обезпечава реализиране на инвестиционната програма през 2020 година.

№	ПОКАЗАТЕЛИ	ОТЧЕТ 2018	ОТЧЕТ 2019	РАЗЧЕТ 2020
I	ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ	537 914	522 962	409 006
1	Приходи от договори с клиенти	397 575	430 174	350 000
2	Финансирания	626	6	6
3	Изменение на запасите от продукция и Н. П.	124 013	80 464	50 000
4	Придобиване на ДМА по стопански начин	3 124	2 626	2 000
5	Други доходи	12 576	9 692	7 000
II	РАЗХОДИ ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ЕЛЕМЕНТИ в т. ч.:	-426 070	-408 068	-353 500
1	Разходи за материали	-159 163	-125 735	-110 000
2	Разходи за външни услуги	-57 723	-75 845	-58 000
3	Разходи за персонала	-175 533	-161 268	-140 000
4	Разходи за амортизации	-16 443	-30 078	-32 000
5	Провизии за задължения	-4 485	-3 624	-3 500
6	Други разходи	-12 723	-11 518	-10 000
III	БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИТЕ АКТИВИ	-9 181	-17 053	-15 000
IV	РЕЗУЛТАТ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ (I+II+III)	102 663	97 841	40 506
V	НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ	2 025	724	500
VI	РАЗХОДИ/ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	14	-621	-800
VII	ДРУГИ ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ/ПРИХОДИ	-1 030	-1 701	-2 000
VIII	СЧЕТОВОДНА ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ПРЕДИ ДАНЪЦИ	103 672	96 243	38 206
IX	РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	-10 447	-9 777	3 820
1	Текущи корпоративни данъци	-10 203	-9 645	
2	Отсрочени корпоративни данъци	-244	-132	
X	НЕТНА ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА	93 225	86 466	34 386
XI	ОБЩ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	93 225	86 466	34 386
XII	СРЕДНОСПИСЪЧЕН БРОЙ НА ПЕРСОНАЛА (бр.)	9 651	8 926	7 900
XIII	СРЕДНА МЕСЕЧНА РАБОТНА ЗАПЛАТА НА 1 ЛИЦЕ ПЛП (лв.)	1 152	1 142	1 150
XIV	НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	113 384	137 279	140 000
XV	ТЕКУЩИ АКТИВИ	606 152	673 985	700 000
XVI	СОБСТВЕН КАПИТАЛ	577 942	664 408	698 794
XVI	НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ	1 603	15 044	15 000
XVII	ТЕКУЩИ ПАСИВИ	139 959	131 786	110 000

Я. Костадинов

Председател на СД:

Н. Ибушев

Изп. директор

